

Konst

+ FÖLJ

Hänger ihop mot högern

Fredrik Svensk ser utställningen Ingen rök utan eld. Shout Fire! på Röda sten

FOTO: HENDRIK ZEITLER

KONST tor 20 sep 2018

Grupputställningen *Ingen rök utan eld. Shout fire!* på Röda sten konsthall är svår att inte tolka som ett direkt svar på den nuvarande politiska situationen. Och då tänker jag inte bara på högerpopulismens landvinningar och det parlamentariska läget.

I Göteborg har Socialdemokraterna blivit så desperat rädda för att förlora röster till en nationalistisk höger, att de under året vid upprepade tillfällen försökt stoppa ett offentligt samtal kring **Hanna Högsteds** verk *Burka songs 2.0*. En film som inte bara inbegriper den koloniala kontextualiseringen av samtidens islamofobi, utan som uttryckligen tematiserar en möjlig solidarisk kamp mellan en antirasistisk muslimsk rörelse och en feministisk queeraktivism.

Risken är liten att *Ingen rök utan eld – Shout fire!* råkar ut för samma vettskrämda reaktioner. Den är dock ett exempel på att en konstutställning inte helt lätt kan ge sig in i dagspolitikens

Flera verk tycks sträva mot ett inkluderande av alla, men utan att vilja förskjuta varken konstens eller partipolitikens spelregler. Detta gäller exempelvis i **Joar Nangos** installation *European everything*. Den utgörs av en scen sammansatt av material som konstnären samlat på sig av ursprungsfolk runt om i världen. Det gemensamma består av en tanke om en gränslös nation, i ständig nomadisk rörelse, resande från gallerigolv till gallerigolv. Det förblir dock oklart om det är publiken eller några andra, som är tänkta att utgöra folket.

Något liknande händer i Felipe Mujicas stramt stiliserade gardiner, kollektivt skapade i Göteborg med i en workshop ledd av konstnären. Resultat är verket *There are no more exotic countries in Latin America*. Om Nangos *European everything* anspelar på en nomadisk mötesplats, så är Mujicas textiler snarare en uppmaning att göra publiken medskyldig till sin egen scenografi. Gardinerna är nämligen mobila.

Den seriella upprepningen återkommer också **Mary Cobles** över 250 foton på plakat från förra årets Women's March. Bilder som säljs till förmån för nätverket Ingen människa är illegal.

När Berlinbiennalen för några år sedan bjöd in Occupy-rörelsen att husera i konstrummet blev effekten ett slags mänskligt zoo, just eftersom det både lämnade institutionen intakt och knappast stärkte rörelsen. Det förstnämnda undviker Mary Coble i sitt verk *We are here*, i sitt upprättande av en allians mellan en feministisk rörelse och en antirasistisk.

Samtidigt lämnas själva konflikten som den är och förvandlar konsten till rent ställningstagande. Vad är detta om inte desperat konstnärlig reaktion i ljuset av dess outtalade fiende, den populistiska högern med så mycket mer resurser och visuell energi i dagens bildkultur?

Utställningens vilja att svara direkt på det politiska läget, dämpas i Carla Zaccagninis undersökning av den mediala representationen av suffragetterna, som sedan slås knut på i **Annika Lundgrens** performanceverk *Enade vi stå (del 2) – Demokrati och förhandling*.

Här visas propagandamaterial från omläggningen till högertrafik 1967 (som drevs igenom trots folkomröstningens utfall), och en talkör predikar demokratins lov mixat med statistik kring samhällets förändringar. Bilder från motståndet mot en NMR-demonstration bryter av och framträder en teatralt bokstavlig påminnelse om att samhällsförändringar kan ske snabbt i detta land. Allt förstärkt av en tickande metronom.

FAKTA

KONST

» Ingen rök utan eld – Shout fire!

Curator: Mariangela Méndez Preñcke

LÄS MER

FREDRIK SVENSK

20 september 2018 ☾ 03:30

Konst

+ FÖLJ

Röda Sten Konsthall

+ FÖLJ

LÄS OCKSÅ

22 september **KONST****Kollektiv naturvurm**13 september **KULTUR****Du sköna nya väv**15 augusti **KULTUR****Ett försök att göra om den abstrakta konstens historia**25 juli **KONST****Estetiska fällor blir fallfärdig konst**23 juli **KONST****García har skapat en plats för visioner**

NÄSTA ARTIKEL FRÅN KONST

Waldemarsudde

+ FÖLJ

Kollektiv naturvurm

Ulrika Stahre om legendariska tyska konstnärskolonin i Worpswede

FOTO: OTTO MODERSOHN-MUSEUM, FISCHERHUDE.

KONST lör 22 sep 2018

Worpswede, en liten by utanför Bremen, var platsen för en natur- och ursprunglighetssvärmande konstnärskoloni som grundades 1889 och var som mest livaktig åren runt förra sekelskiftet. Sedan en tid är dess affischnamn **Paula Modersohn-Becker** (1876–1907), men under tiden kolonin fanns var hon inte så välkänd. Hennes man, **Otto Modersohn**, sålde långt fler målningar (Paula Modersohn-Becker sålde bara tre stycken under sin korta livstid) och även **Heinrich Vogeler** och **Hans am Ende** var etablerade namn.

Worpswede. Jag har alltid uppfattat måleriet därifrån som oerhört trist, meningslöst. Ja, de skildrade naturen (platt, björkar, utdikade våtmarker, torv) och ja, de förnyade möjligen måleriet. Åtminstone en av dem, Paula Modersohn-Becker.

På **Waldemarsudde** har man av marknadsföringsskäl valt att betona kolonins mest kända namn, dock är hennes närvaro på utställningen förhållandevis diskret. Även om verken av henne är många, är det knappast de mest signifikativa verken som kommit med. Det beror förstås på att de är oerhört svåra att få låna.

Allra längst in i utställningen, där grafik, teckningar och ett par böcker i en monter samlats, hänger två kolteckningar av Modersohn-Becker. De är oerhört välgjorda och äger en närvaro som inte alltid är så uppenbar i måleriet. De är som rop från en svunnen tid, svärtade öppningar till ett förflutet som vi knappt längre kan föreställa oss. Ändå som om de hade tecknats i går.

Lagom till utställningen kommer **Marie Darrieussecq's** roman om Modersohn-Becker (eller M Becker som hon kallas i undertiteln), *Härligt är att leva här*, ut på svenska. Det är en delvis fiktiv,

Största behållningen i denna välskrivna och välöversatta text är läsningen av måleriet. Darrieussecq skriver fram målningarnas särart, hon levandegör motiven, funderar på hur de kommit till. Hon försöker hitta konstnärens drivkrafter – kanske också sina egna – men objektet för hennes studier glider hela tiden undan. Och tur är väl det. Paula Modersohn-Becker blir bara 31 år, hon dör av en blodpropp i samband med en svår förlossning. Hennes konstnärsbana blev därför kort, och den förknippas starkt med Worpswede, trots att hennes många vistelser i Paris möjligen var än mer kreativa.

Men nu är det kollektivet, kolonin, som är i centrum på Waldemarsudde. Tveklöst är den Tysklands viktigaste, och den relativa anonymitet som ändå karakteriserar den hänger möjligen samman med det lilla antalet vänporträtt och självporträtt. Det var inte en koloni som satsade på att skapa sig namn. I stället skildrade man den lokala bondebefolkningen, ljuset och himlen, den bruna jorden, den typiska bebyggelsen. Några inslag av symbolistiskt inspirerat sagomåleri finns också, och stilmässigt finner man hela skalan från traditionellt friluftsmåleri till begynnande modernism.

En konstnär som är värd att uppmärksamma är **Ottile Reylander**, som tidigt lämnade Worpswede för Mexiko. Hennes halvvuxna loja flickor, liksom Modersohn-Becker ofta målade i varma jordfärger, har något på en gång avvaktande och nästan rastlöst över sig. Som ville de ut ur bilden, ut ur den natur de tvingas omslutas av.

Det är historiens ironi att just de två konstnärer som tillbringade förhållandevis kort tid i Worpswede, är de som sticker ut på en utställning som skildrar kolonin.

Platsen var basen, inspirationen, sammanhanget, naturen och det sociala. Den sög utan tvekan till sig både talang och drömmar.

Kolonin hölls vid liv i över fyrtio år och splittrades först i samband med nazisternas maktövertagande (i Worpswede fick nazisterna 66 procent av rösterna) men då hade Heinrich Vogeler, som var medlem i kommunistpartiet, redan emigrerat till Sovjetunionen.

FAKTA

KONST

» **Paula Modersohn-Becker och konstnärskolonin i Worpswede**

LÄS MER

FAKTA

ROMAN

» **Härligt är att leva här**

LÄS MER

ULRIKA STAHERE

22 september 2018 ☾ 04:00

ARTIKELN HANDLAR OM

Waldemarsudde

+ FÖLJ

Romaner

+ FÖLJ

Konst

+ FÖLJ

LÄS OCKSÅ

20 september **KONST****Hänger ihop mot högern**22 september **BOKRECENSIONER****Slutet på familjelyckan**4 september **STOCKHOLM****Spårvagnen i city har fått förlängd sträcka**25 juli **KONST****Estetiska fällor blir fallfärdig konst**23 juli **KONST****García har skapat en plats för visioner**

